

Til:
Klima- og miljødepartementet
postmottak@kld.dep.no

23/5569 Innspill til natur- og klimameldinger

Jfr. invitasjon til regionalt innspillsmøte Sør- og Vest-Norge, Bergen 27.november 2023.

Vår organisasjon fikk fremført denne uttalelsen på innspillsmøtet:

"Organisasjonen For Folk og Fjell i Årdal er kjent med at Hydro ønsker å gjennomføre en konsekvensutredning for et mulig vindkraftverk 1400 moh innenfor Lærdal-Årdal Villreinområde, og nært beliggende til Jotunheimen nasjonalpark og Vest-Jotunheimen landskapsvernområde. Organisasjonen mener dette er en alvorlig trussel mot arealvern, natur- og biologisk- mangfold, særlig mht Norges forpliktelser overfor villrein."

Vi ønsker å utdype vårt innspill skriftlig, iht invitasjonen:

Det er ikke forsvarlig med utbygging av vindkraft i norsk høyfjellsnatur, med tap av naturverdier og biologisk mangfold som følge, for å øke andelen av vindkraftbasert energi i den norske el-produksjonen. Tiltak for å redusere CO2-utslipp er ikke bærekraftig når miljøavtrykket over livsløpet er negativt.

Vindkraft er meget arealkrevende pr MWh, og en økt utbygging av denne typen kraftproduksjon er ikke forenlig med de forpliktelser Norge har inngått ved å signere FNs Natur Avtale. Ved evaluering av areal-påvirkning av vindkraft må brutto berørt areal betraktes, - ikke kun nettoarealet som utgjøres av turbin-oppstillingsplasser, adkomstveier og støttefunksjoner.

Det må og fokuseres på påvirkningen det stadig økende, samlede rotor-arealet har på insekt- og fugleliv, samt på mikrobiologien i vassdrag nedstrøms (mikroplast-belasting i denne næringskjeden).

Vindkraft har og en sekundær negativ påvirkning på naturverdier og biologisk mangfold i form av det stadig økende - men hyppig variable - behovet for balansekraft. Dette medfører et uunngåelig behov for bygging av nye / utvidede kraftlinjer og tilknyttet infrastruktur, samt økt effektkjøring av vannkraftverkene. Sistnevnte har betydelig negativ påvirkning på det biologiske mangfoldet i de regulerte vassdragene.

Jfr. innkallingens oppfordring til innspill spesielt relevant for de ni oppgitte spørsmålene, så er flere av disse problemstillingene utenfor vår organisasjons mandat. Vi kan derfor ikke komme med innspill tilknyttet hvert enkelt punkt, men vi ønsker å fremheve disse synspunktene:

- Arealvern for å unngå tap av naturverdier og biologisk mangfold skal ha høyeste prioritet.
- Eksisterende, sammenhengende naturområder - særlig sårbare høyfjellsområder - må gis økt beskyttelse, via lokalt egnet vern, med hensyntagen til lokal og tradisjonell bruk av utmark. Det må være en kontinuerlig prosess med utvidelse av nasjonalparker, landskapsvernområder og naturreservater, og etablering av nye. Terskelen for inngrep i utmark må økes ved kommunal behandling.
- Ingen av Norges 24 villreinområder må reduseres i areal som følge av tekniske inngrep, herunder vindkraftverk og tilknyttede kraftlinjer.
- Kraftressurser må disponeres via nasjonal styring. Norges kraftressurser er og vil være begrenset, og de må derfor underlegges offentlig prioritering. Profittbasert prioritering av konserner er uønsket. Aktiviteter som indirekte er eksport av kraft, med lav samfunnsverdi, må unngås (eksempelvis hydrogen/amoniakk/batteri-produksjon, datasentre og krypto-mining).
- Suboptimal elektrifisering må unngås; eksempelvis landbasert offshore elektrifisering og Melkøya-elektrifisering, som fysisk vil innebære et globalt økt utslipp av CO₂ / CO₂-ekv. Slik elektrifisering vil medføre økt belastning på Norges naturverdier og biologisk mangfold, og det vil svekke Norges troverdighet, og den har dermed ikke legitimitet og aksept i samfunnet.
- Overgangen til lavutslippssamfunnet vil kreve utstrakt energiøkonomisering - nødvendigvis myndighetsmotivert og med utstrakte insentiv/støtteordninger (som utvidelse av Enovas aktivitet og rammer) - samt økt elektrifisering. Produksjon av et så stort volum el-kraft, med minst mulig negativt miljø/klima-avtrykk, kan kun oppnås vha kjernekraft. Myndighetene må ta en proaktiv rolle, og legge til rette for private aktører, samt motivere konserner som opererer kraftkrevende industri, til å realisere distribuerte, mindre kjernekraftverk snarest mulig.
- Samfunnsaktører og myndighetsapparatet - herunder større industrikonserner, vindkraftutbyggere og kommuner (folkevalgte og ansatte) - må kommunisere åpent og korrekt, og iht norsk lovverk.
- Kunnskap må primært distribueres til kommuner og næringsliv via forsknings- og utdanningsinstanser med åpenhet og offentlig innsyn. Konsekvensutredninger er ikke et virkemiddel for generelt økt kompetanse hos berørte parter (slik enkelte konserner og vindkraftutbyggere i dag forfekter), og når de gjennomføres må de kvalitetssikres av en objektiv tredjepart eksternt NVE.

På vegne av For Folk og Fjell
forfolkogfjell.no

Albert Baveling, styreleder